

AUGUST 2019

JURNALUL COMUNEI MOLDOVENEȘTI

Jurnal periodic al comunei Moldovenești

ISSN 2602-1846, ISSN-L 2602-1846

Cuprins:

- Prezentăm desfășurătorul Zilelor Comunei
- Anunțuri
- Să prețuim apa potabilă
- Calamități în urma precipitațiilor abundente
- Cercetări arheologice
- Clopoțelul școlii

Dragi cititori!

În Comuna Moldovenești a devenit o tradiție organizarea Zilelor Comunei și Festivalul Cepei. În acest an, va avea loc cea de-a VII-a ediție, care se va desfășura în data de 30-31 August.

Scopul acestui eveniment este ca locuitorii comunei să se întâlnească, să sărbătorească uitând de toate grijile din cursul anului. Noi credem că acest festival este o ocazie deosebită pentru atingerea acestui scop. Având în vedere că este un prilej de distracție pentru fiecare generație în parte, activitățile au o strânsă legătură cu cultura și tradițiile comunei. Deoarece avem localități partenere de peste hotare, fiind invitați reprezentanții acestora, se menține pe această cale o strânsă legătură, primând prietenia și colaborarea anuală.

Am participat cu succes la proiectul „Europa pentru Cetățeni”, care a fost demarat pentru a susține legăturile interpersonale, relațiile de prietenie dintre locuitorii țărilor din Uniunea Europeană. Asemeni anilor precedenți, încercăm să întocmim un program care să satisfacă așteptările publicului larg.

Invităm cu drag toți locuitorii comunei!

Mărginean Ioan, primar

În cele ce urmează, prezentăm desfășurătorul Zilelor Comunei:

VINERI:

- Întâmpinarea musafirilor din localitățile înfrățite
- Inaugurarea Muzeului Satului din Moldovenești
- Prezentarea lucrărilor copiilor din comună, realizate pentru concursul cu tema „Satul meu”
 - Expoziția de țesături și lucru manual realizate de femeile din comună.
 - Spectacol de muzică populară organizată de Asociația Părinților din Moldovenești și Asociația Vár Egyesület

SÂMBĂȚĂ:

- Campionat de fotbal și concurs de ciclism
- Concurs gastronomic între sate
- Activități pentru copii organizate de Școala Gimnazială din Moldovenești
- Spectacol pentru copii cu formația Kolompos din Ungaria
- Teatru de păpuși în limba română
- Prezentarea unui exercițiu pentru copii organizat de Asociația Pompierilor Voluntari din Plăiești
- Felicitarea cuplurilor care își serbează nunta de aur
- Festivitatea de premiere a participanților la concursuri
 - Concert susținut de CRINA PRAȚA
 - Concertul formației PARNO GRASST
 - Spectacol susținut de interpreții Dancs Annamari și Kádár Szabolcs artiști ai teatrului de operetă din Budapesta.
- FOCURI DE ARTIFICII

Anunț

În atenția cetățenilor:

• Se apropie de finalizarea lucrărilor de renovare a Muzeului satului. Conform proiectului va fi o gospodărie tradițională veche specifică zonei. Amenajarea acesteia se face sub îndrumarea unui expert, angajat al Muzeului de Etnografie din Cluj Napoca. În colecționarea mobilierului și obiectelor de uz casnic cerem ajutorul dumneavoastră. Sunt binevenite donațiile oferite de dumneavoastră: mobilă veche, obiecte folosite în agricultură, etc.

• În cadrul Zilelor Comunei organizăm expoziția de țesături și lucru manual. Femeile din comună au prilejul de a-și prezenta creațiile. Rugăm pe toți cei

interesați ca până în 25 august să aducă țesăturile și lucrurile manuale la Centrul de Informare Turistică din Moldovenești. Menționăm că la sfârșitul expoziției creațiile vor fi returnate.

• Cei care doresc să participe la concursul de ciclism sunt rugați să se prezinte la Centrul de Informare Turistică din Moldovenești până la data de 27 August pentru a se înscrie.

• Cetățenii sunt obligați:

- Să curețe și să întrețină șanțurile din fața imobilelor și să golească rigolele în conformitate cu HCL 9/2014 art. 3. lit. g. (amendă 200 – 400 lei).

- Pentru siguranța circulației cetățenilor pe drumul public, toți proprietarii de câini sunt obligați să ia toate măsurile ce se impun pentru a nu permite circulația liberă a câinilor pe domeniul public, fapt ce este prevăzut de HCL 9/2014 art. 12. lit. i.

- Toți cetățenii sunt obligați, conform HCL 9/2014 art. 3. lit. m. să nu deverseze apele reziduale sau dejecțiile animalelor pe domeniul public. În caz contrar, vor fi sancționați contravențional cu amendă cuprinsă între 500 – 1000 lei.

- Aruncarea pe domeniul public al deșeurilor de orice fel, depozitarea de materiale de construcții ori resturi vegetale se sancționează cu amendă cuprinsă între 500 – 1000 lei conform HCL 9/2014 art. 3. lit. l.

- Apa potabilă din rețeaua comunei se folosește strict pentru uz casnic. Folosirea în alte scopuri se sancționează cu amendă cuprinsă între 100 – 500 lei.

- Să taie crengile pomilor care depășesc limita proprietății și stânenesc circulația vehiculelor sau a pietonilor, ori obturează fluxul luminos al corpurilor de iluminat stradal. Nerespectarea acestor prevederi se sancționează conform HCL 9/2014 art. 3. lit. h. cu o amendă cuprinsă între 200 – 400 lei.

- Conform HCL 9/2014 art. 3. lit. n. este interzis gararea mijloacelor de transport de orice tip, inclusiv cele de tracțiune animală, sau utilaje și unelte agricole pe domeniul public. ÎN caz contrar se sancționează cu amendă cuprinsă între 200 – 400 lei.

Proiecte în desfășurare:

• Se execută lucrările de construcție a capelei din Moldovenești și se încep lucrările la capela din Plăiești.

• Procedurile de achiziție pentru înființarea rețelei de apă în Podeni și Ștejeriș s-au finalizat și s-au semnat contractele de lucrări, urmând executarea lucrărilor

• S-au finalizat procedurile de achiziție pentru

rețeaua de canalizare din Bădeni, s-a semnat contractul și au început lucrările de implementare a proiectului. Rețeaua de canalizare fiind în Turda trebuie să ne racordăm la aceasta prin cel mai apropiat punct al comunei, care este satul Bădeni unde momentan se implementează proiectul. Lucrările de racordare vor continua în satele Plăiești și Moldovenești, urmând satele Pietroasa și Podeni. Este în curs de realizare Studiul de fezabilitate pentru canalizare în satele Plăiești și Moldovenești, ceea ce permite depuneri de proiecte pentru finanțare.

- Am obținut finanțare prin programul WI-FI 4 EU pentru accesarea internetului gratuit în unele puncte ale domeniului public.

Să prețuim apa potabilă

Odată cu venirea verii an de an ne confruntăm cu lipsa apei potabile. Problema apei la nivelul comunei Moldovenești are mai multe aspecte.

Așa cum zăcămintele sunt proprietatea Statului, la fel se întâmplă și cu apa. Asigurarea apei pentru locuințe se face în același mod prin care se asigură accesul la servicii de electricitate, telefonică, etc. Pentru scutirea de taxe în plus a gospodăriilor pentru plata apei din rețea, Primăria Comunei Moldovenești achită costurile consumului de apă către Administrația Națională „Apele Române”. În trecut, Primăria Moldovenești a încercat să înființeze serviciu public propriu de distribuție a apei la nivel local, dar nu a putut obține autorizațiile din motive obiective. Datorită acestui fapt, în viitor conform prevederilor locale întregul sistem de distribuție trebuie racordat la Compania de Ape Arieș.

„Iar s-a luat apa!” -se plâng oamenii din comună. Apa nu se ia, ci pur și simplu se termină.

Rețelele de apă din comună sunt alimentate de izvoare subteran (Totvai, Chizibirț) și un puț forat în adâncime subteran. Cantitatea de apă din bazinele de acumulare depinde și de precipitații. Pe de altă parte, în decursul anilor numărul consumatorilor s-a dublat. Din păcate trebuie să amintim și faptul că sunt consumatori care folosesc apa potabilă nu numai în scop casnic, ci și pentru a-și uda grădinile, și altele. Drept urmare, când scade debitul apei din bazinele de acumulare trebuie închis robinetul principal până la reumplerea bazinului pentru a asigura aprovizionarea cu apă potabilă.

Conform HCL nr. 9/2019 consumatorii care folosesc apa din rețea în alte scopuri decât cel de uz casnic vor fi debransați de la conducta principală.

Din păcate nu economisim apa. Cetățenii consideră că este normal să existe apă dar să nu plătească

pentru consumul ei. Folosirea rațională a resurselor de apă este o responsabilitate comună, atât a Primăriei și a Consiliului Local cât și a cetățenilor. Să avem grijă de ea cât mai putem.

Nagy László Jenő- viceprimar

Calamități în urma precipitațiilor abundente

În urma precipitațiilor abundente din ziua 30.05.2019 s-a întocmit un Raport Operativ cu pagubele apărute din cauza debitului mare de apă, iar acest raport a fost trimis la ISU Cluj (Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență la Institutul Prefectului-Cluj) și Apele Române-Filiala Turda.

În data de 06.06.2019 Comisia de specialitate în domeniul infrastructurii /edilitare-gospodăresc/ agricol numit prin ordinul Prefectului Județului Cluj, a întocmit o Notă de Constatare cu pagubele din Raportul Operativ.

În urma solicitării, am trimis la Institutul Prefectului-Cluj Centralizator Pagube și Devize pentru pagubele menționate în Raportul Operativ .

Comitetul Județean pentru Situații de Urgență Cluj a emis Hotărârea nr.4 din 07.06.2019 prin care aprobă notele de constatare întocmite la Unitățile

administrativ – teritoriale din județul Cluj și aprobă efectuarea demersurilor legale către ministerele de resort pentru sprijinirea financiară a unităților-administrativ-teritoriale în vederea înlăturării efectelor produse de fenomenele meteorologice periculoase.

În perioada următoare, se va emite o Hotărâre de Guvern pentru aprobarea sumelor necesare remedierii pagubelor apărute cu precipitațiile abundente din ultima perioadă.

Având în vedere că din punct de vedere legal am făcut toate demersurile pentru obținerea unui ajutor din Fondul de Urgență al statului, sperăm că Unitatea Administrativ Teritorială Moldovenești va fi inclusă în Hotărârea de Guvern cu sumele repartizate în acest scop.

Farkas Izabella- inspector

Raport de activitate: Centrul de Informare și Promovare Turistică

Lucrările de construcție și echiparea Centrului de Informare și Promovare turistică s-au finalizat acum doi ani. A fost creat pentru a cartografia acele posibilități, aptitudini și valori care pot fi promovate și valorificate din punct de vedere turistic.

În anii precedenți mulți vizitatori au fost curioși să cunoască comuna noastră. Ne-au trecut pragul turiști veniți din Germania, Austria, Ungaria, Belgia și din țară. În repetate rânduri am fost gazdele mai multor grupuri de copii școlari și preșcolari din Cluj sau din localitățile apropiate cărora le-am organizat mici excursii în comună. Participăm cu drag la diferite activități organizate copiilor cum ar fi: încondeierea ouălor de paște, ziua copilului etc. Ne oferim ajutorul în demersurile care ajută la programele organizate de Asociația EKE din Turda. Participăm în mod activ la organizarea Zilelor Comunei și Festivalul Cepei și la redactarea ziarului local. Ne informăm permanent despre posibilitățile de cazare și activități sportive și de acei meșteșugari care și în zilele noastre practică diferite meșteșuguri străvechi. Urmărim activitățile culturale organizate în satele comunei și împrejurimile acestora, încercând să păstrăm datinile și obiceiurile strămoșilor specifice zonei. Ne străduim să acumulăm cât mai multe informații privind construcțiile vechi, monumentele istorice și istoria, legendele scrise sau spuse ale satelor noastre.

Participăm la proiectul intitulat România Remarcabilă, și vă prezentăm mai jos descrierea acestuia preluată de pe pagina web al Centrului Cultural

din Cluj-Napoca:

„Proiectul pune bazele unei rețele de localități care utilizează patrimoniul, tradițiile și cultura ca motoare ale dezvoltării rurale și regionale.

Comunități locale din Transilvania alcătuiesc, împreună cu Clujul, o rețea culturală și turistică ce găzduiește proiecte economice, gastronomice și artistice dintre cele mai diverse. Proiectul include un label de dezvoltare locală, crearea unei rețele de turism acasă și organizarea unor proiecte comune care celebrează patrimoniul și elementele de autenticitate ale spațiului transilvan.

România Remarcabilă este un program național de tip label care creează o rețea de localități ce adoptă strategii și programe de dezvoltare locală prin patrimoniul și cultură.

România Remarcabilă debutează cu 12 localități în 2019, urmând să se extindă la 25 de localități în 2020 și la 40 de localități în 2021.

Proiectul este realizat de Centrul Cultural Clujean, în parteneriat cu Sites et Cités remarquables de France, sub patronajul Ministerului Culturii și Identității Naționale din România și al Ministerului Culturii din Franța.

În primii trei ani de activitate, România Remarcabilă cuprinde doar sate din Transilvania, urmând ca apoi să se extindă la nivel național și să înglobeze atât localități rurale, cât și urbane.

Localități pilot în 2019: Suatu, jud. Cluj, Moldovenești, jud. Cluj, Vad, jud. Cluj, Poieni, jud. Cluj, Bonțida, jud. Cluj, Smida/Beliș, jud. Cluj, Bucium, jud. Alba, Fundata, jud. Brașov, Plopiș, jud. Sălaj, Bogata, jud. Mureș, Valea Viilor, jud. Sibiu, Bârsana, jud. Maramureș.

Beneficiile localităților membre:

- *acces la consultanță și formare pentru procese de dezvoltare locală;*
- *promovare și vizibilitate;*
- *acces la întâlniri și conferințele rețelei;*
- *participarea la un eveniment anual în cadrul unei campanii turistice naționale;*
- *reprezentare și promovare la târguri naționale și internaționale de patrimoniu și turism;*
- *acces la oportunități de înfrățire cu localități din Franța;*
- *sprijin pentru înființarea unor centre de mediere culturală și turistică în localitățile membre.”*

La sfârșitul lunii Iulie am fost gazdele echipei de experți din cadrul acestui program, și pe această cale dorim să le mulțumim acelor locuitori din comună care au contribuit la buna desfășurare a derulării cercetărilor.

Mi-

hácsa Erika si Vass Gyöngyi

Centrul local de Informare și Promovare Turistică

1 Iunie

Ziua Internațională a Copilului, oferă an de an un prilej de mare bucurie, o „întâlnire” fericită a celor mari cu cei mici, prin participarea împreună la acțiuni și evenimente inedite, atractive pentru copii și aducătoare de amintiri și nostalgii pentru cei mari, care mai păstrează încă un crâmpeli din sufletul lor de copil.

Preșcolarii și elevii claselor primare ai Școlii Gimnaziale Moldovenești, secția română, au luat parte împreună cu cadrele didactice la o asemenea zi, fapt care a adus zâmbetul și bucuria pe fața fiecăruia.

Pentru prima parte a activității ne-am adunat cu toții în curtea școlii, ne-am salutat, ne-am bucurat de revederea colegilor din satele comunei și am început ziua cu câteva jocuri și activități recreative. Copiii s-au afirmat prin cântece frumoase și ne-au invitat să dansăm împreună cu ei. Nu am uitat

nici de micile surprize dulci, pe care toți le adoră.

Pentru partea a doua a activității ne-am deplasat la Căminul Cultural Văleni, unde am participa la un spectacol de magie. Aici, copiii au fost purtați prin tainele magiei. Apariții neașteptate, culori ce vin din lumea poveștilor în cartea magicianului, obiecte magice și multe, multe alte numere de iluzionism au captat atenția micilor spectatori. Toți au urmărit, cu atenție, fiecare mișcare a magicianului și chiar au devenit, pentru o clipă „magicieni”. La final s-au declarat încântați.

Spectacolul a fost un cadou din partea Consiliului Local Moldovenești, iar surprizele dulci din partea Asociației Părinților din Moldovenești.

Cadrele didactice din învățământul primar, secția română

Tabăra de vară

În perioada 24 – 28 iunie 2019 a avut loc la Școala Gimnazială Moldovenești, așa cum ne-am obișnuit deja în ultimii ani, a IV-a ediție a taberei de vară.

Acest program a fost organizat cu scopul de a implica elevii în diferite activități recreative și educative. Elevii claselor primare, secția română, însoțiți de cadrele didactice au luat și ei parte la aceste activități.

Luni, 24 iunie, a fost o zi a poveștilor. Elevii au urmărit povestea „Pinocchio” de Carlo Collodi, au povestit, au confecționat marionete și au devenit mici actori pentru câteva minute.

Marti, 25 iunie, creativitatea a fost pe primul loc. Copiii au realizat „bijuterii” din paie de plastic. Au descoperit noi tehnici de a realiza picturi.

Miercuri, 26 iunie, venise timpul pentru puțină mișcare. Școlarii au luat parte la jocuri și ștafete folosindu-se de muzică, baloane și mingi. Întrecerile sportive au fost primite cu entuziasm.

Joi, 27 iunie, excursia la Rimetea, județul Alba s-a dovedit a fi cel mai așteptat moment. A fost presărată cu puțină istorie, geografie și multă, multă distracție.

Vineri, 28 iunie, zi de karaoke, copiii devenind pentru câteva ore cei mai talentați cântăreți și dansatori. Fiecare participant a ales o melodie care îl reprezintă și a interpretat-o cu multă pasiune.

Plăcerea cu care elevii au participat la activități ne motivează să continuăm acest program și în anii următori.

Mulțumim pentru sprijinul financiar acordat de Fundația Communitas și Asociația Părinților din Moldovenești.

Cadrelle didactice din învățământul primar, secția română

Tabăra de vară - rămânem împreună, petrecem constructiv

Știind că timpul petrecut împreună construiește relația durabilă între oameni, anul acesta Școala Gimnazială Moldovenești a organizat ediția a patra a taberei de vară. Obiectivele noastre au ținut spre dislocarea copiilor din lumea virtuală, dezvoltarea relațiilor interpersonale, amplificarea bucuriei oferite de propriile creații, întărirea relațiilor profesor-elev la activitățile realizate în afara orelor de curs.

În acest an tabăra a avut loc în luna iunie. La activitățile de manufactură am desenat pe tricouri și sacoșe de pânză. În afara scopului creativ, am intenționat ca elevii să conștientizeze că articole de îmbrăcăminte sau accesorii interesante și personalizate se pot găsi nu numai colindând prin mall-uri și că utilizând sacoșe ecologice, contribuim în felul nostru, la reducerea deșeurilor din plastic.

Programul taberei a oferit și posibilitatea să admirăm, prin drumeții, frumusețea și armonia medi-

ului în care trăim, dezvoltarea turistică a zonei, care acum permite chiar să ne răcorim la piscină.

Tabăra s-a încheiat cu o activitate interactivă oferită de un actor clujean, care le-a dezvăluit participanților secrete din lumea teatrului.

Trebuie să menționăm că anul acesta, un eveniment special a fost reprezentat de participarea unui grup de elevi și profesori din Ungaria, cu care școala noastră are o relație de parteneriat încă din 2015. Anual au loc vizite reciproce, prin care și elevii noștri vizitează locuri interesante din jurul Budapestei, iar elevilor din Ungaria le arătăm frumusețile și tradițiile zonei noastre. Activitățile comune construiesc relații de prietenie și nu în ultimul rând, ne arată și dăruirea și implicația părinților în primirea oaspeților de peste hotare.

În același spirit al colaborării durabile și al timpului constructiv petrecut împreună, îi așteptăm cu drag pe toți copiii interesați la Zilele Comunei Moldovenești, unde școala noastră va avea, prin bunăvoința organizatorilor, cărora le mulțumim, un spațiu în care vom oferi activități interesante.

Dorim tuturor o vară minunată și ne dorim ca școala să rămână și să fie recunoscută printre locuitorii comunei ca loc de cultivare a perseverenței, muncii și talentului, căci educația poate schimba lumea.

Pálfi Melinda și Bartha Zita - cadre didactice la Școala Gimnazială Moldovenești

Păstrarea tradiției prin dansurile populare

Legătura cu locul natal, cu identitatea noastră ca popor o menținem dar păstrând vie tradiția, portul specific fiecărei zone, cântecul și dansul popular. De aceea suntem datori să le lăsăm moștenire copiilor noștri.

Pe parcursul anului școlar 2018 – 2019, la Școala Gimnazială Moldovenești s-a reușit începerea cursurilor de dans popular românesc, primite cu entuziasm de copii și părinți. Acest lucru a fost posibil cu sprijinul Consiliului Local Moldovenești și al părinților elevilor implicați.

În momentul de față frecventează cursurile aproximativ 30 de elevi din satele comunei și sunt îndrumați de domnul instructor/coregraf, boar Răzvan. Repetițiile se desfășoară la școală de două ori pe săptămână în timpul anului școlar și o dată pe săptămână în perioada vacanței.

Copii vor avea prima reprezentare pe scenă cu ocazia Zilelor Comunei Moldovenești și Festivalul Cepei.

Așteptăm, cu drag, și alți copii interesați!
Prof. pt. inv. primar Iacob Minodora

Cercetarea arheologică a bisericilor unitariene de la Moldovenești și Bădeni

Valea Arieșului este una din cele mai importante puncte logistice ale Transilvaniei, în special zona râului, unde acesta iese din defileu: Moldovenești, Plăieși, Bădeni. Această micro-zonă și-a câștigat importanța încă din preistorie, datorită faptului, că

se află pe traseul de transport al aurului din Munții Apuseni. Cele mai bune argumente pentru această afirmație sunt: existența castrului roman de la Turda, dar și construcția primului centru de comitat din Transilvania, pomenit în sursele scrise (1075), pe dealul de deasupra satului Moldovenești.

Primele cercetări arheologice reale și documentate în această zonă au fost efectuate de baronul Jósika, care la începutul secolului al XX-lea descoperă în satul Moldovenești, în curtea conacului un cimitir timpuriu, datat pe baza inventarelor funerare pe parcursul secolelor XI-XII, denotând existența unui sat al populației ce deservea centrul de comitat. Dacă în viitorul apropiat cercetările arheologice ale acestei micro-zone se reiau, cu siguranță vor fi descoperite mai multe asemenea așezări, care jucau un rol extrem de important în existența nucleului administrativ medieval din zona cetății.

Biserica unitariană de la Moldovenești a intrat în atenția specialiștilor mai ales datorită portalului romanic de secol XIII pe latura sudică a navei acestuia. Teoria de bază era, că primele faze ale acestei biserici au servit ca centru arhidiaconal al castrului regal de pe cetate. Cercetările arheologice întreprinse pe parcursul lucrărilor de reabilitare au infirmat această teorie, datorită descoperirii unei abside cu

închidere patrulateră în interiorul bisericii actuale. Aceasta, după plan și modalitate de execuție se poate data cel mai timpuriu pe prima jumătate a secolului al XIV-lea, așadar, elementul decorativ extrem de important al bisericii actuale poate proveni de fapt dintr-o altă biserică a cărei urme se pot găsi pe dealul Cetății.

Cele mai mari surprize arheologice au fost servite însă de biserica unitariană de la Bădeni. Sursele scrise pomenesc o serie de informații despre acest edificiu, cel mai important fiind oferit de acea inscripție pe piatră, înregistrată de preotul paroh Kozma Mihály, în 1809, conform căreia biserica "veche" a fost edificată la 1338, cu hramul Sfânta Treime.

Cunoscând acestea a început cercetarea arheologică preliminară în jurul bisericii, în 2015, o dată cu proiectul de reabilitare a bisericii. Cu această ocazie, pe latura nordică a bisericii au fost descoperite o serie de morminte, iar într-una din ele, ca inventar funerar a fost depus un inel de tâmplă cu capătul în forma literei S, fapt ce a indus teoria conform căreia, în această zonă a existat și o altă biserică, mult mai veche decât cea construită în 1338.

Inel de tâmplă cu capătul în forma literei S

După demararea lucrărilor de reabilitare, începând din Ianuarie 2019, cercetările arheologice au continuat în interiorul bisericii. După degajarea nivelelor de umplutură, au fost identificate o serie de morminte datate pe parcursul anilor 1700, dar au ieșit la iveală și zidurile bisericii construite în prima jumătate a secolului al XIV-lea, menționat mai sus. Așadar, în secolul al XIX-lea, acest edificiu vechi, datorită problemelor ei structurale a fost demolată, iar în jurul ei a fost construită biserica pe care o vedem și astăzi, reutilizând foarte multe elemente (pietre cioplite) din edificiul demolat.

În această fază, după identificarea edificiului menționat, nu a existat încă un răspuns ferm în ceea ce privește acele inele de tâmplă descoperite în mormintele cercetate în 2015. După adâncirea în interiorul bisericii demolate, au fost descoperite o serie de alte ziduri, care purtau semne total diferite de cele văzute până la acel moment. Construite din blocuri fasonate (probabil aduse din castrul legionar de la Turda), cu un mortar extrem de puternic și de bună calitate, au servit ca supoziție pentru existența unei structuri bisericesti de secol XII-XIII. Abia spre finalul cercetării, între zidul bisericii actuale și zidul edificiului demolat în 1809, a fost descoperit un mormânt intact, pe a cărui ochi, a fost identificată o monedă de argint (în conformitate cu riturile vechi, prin care defunctului i-se pune pe ochi, piept sau în mână un bănuț pentru plata luntrașului Charon, care transporta sufletele spre tărâmul veșnic). După curățirea și determinarea monedei, s-a văzut că acesta este un denar de argint, emis de către regele Béla al II-lea (cel Orb), după anul 1131.

Denar de argint emis de regele Bela II.

Astfel, cercetătorii au ajuns la concluzia, că într-adevăr, și la Bădeni există un sat medieval timpuriu, exact ca și cel descoperit la Moldovenești, locuit de servitori ai castrului regal.

Cercetările arheologice de la cele două obiective au adus o contribuție extrem de importantă pentru istoria Transilvaniei, elementele de la Bădeni fiind cele mai vechi din zona rurală a Transilvaniei medievale.

**Dr. CSÓK Zsolt, arheolog expert
Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj**